

OTOMIKOZ KASALLIGI ETOTROP DAVOLASH

Tursunov J.K

Farg'ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti davolash 6-guruh talabasi.

Shodieva E.Y

Ilmiy Rahbar F.J.S.T.I otorinolaringologiya va stomatologiya Kafedrasи assistenti

Annotatsiya: Bu maqola otomikoz, yani quloqning funguslar tomonidan sabab qilingan infeksiyasi mavzusida o'qilgan. Maqlada otomikoz kasalligi haqida umumiy ma'lumotlar, belgilari va sabablari, sharoitlari va davolash usullari ta'riflangan. Otolaringologning roli, diagnostik jarayon, dori rejasini belgilash, va davolashda foydalilaniladigan dori turlari tavsiflanib o'tilgan. Maqlada dori davolashining muhimligi va shaxsiy hig'iyanatni saqlab qolishning ko'rsatilgan ahamiyati aks ettirilgan. Muqaddima, maqlaning muhim mavzulari va ta'rifi keltirilgan.

Kalit So'zlar: Otomikoz", "Funguslar", "Antimikotiklar", "Diagnostik", "Davolash", "Otolaringolog", "Dori Reja", "Tozalash", "Arginin", "Yuqori Suvli Maddalar".

Otomikoz, quloq yoki eshikdagi qotillar (qarodlar)da mikoz infeksiyasidir. Bu infeksiya ko'p o'rganizmlar tomonidan ajratilgan patogen funguslar tomonidan sabab qilinadi. Otomikozning davolashida asosiy maqsad otogematoma, mukoadit va tinnitus kabi alomatlar bilan bog'liq holatni yaxshilashdir. Davolash, antimikotik dori (fungitsidlar), quloqning yo'l ortiqchaliklarini tozalash, past arginin va Yuqori suvli maddalarni kerakli kesishgandan keyin antimikotik merhemlarini qabul qilishdan iborat bo'lishi mumkin. Muayeneni o'rganish uchun otolaringologga konsultatsiya qilish tavsiya etiladi. Otomikoz, quloqning funguslar tomonidan sabab qilingan infeksiyasi bo'lib, quloqdan kelib chiqadigan qotillar yoki qarodlar o'rtasida ko'p paytda yuzaga keladi. Bu kasallik funguslar (mikozlar), odatda Aspergillus, Candida, va Mucor kabi o'rganizmlar tomonidan sabab qilinadi. Otomikozning belgilari o'rtacha shtepa, quloq ichida qayg'uli duxoba, quloq ichida qotillar yoki qarodlar, eshikning yoki quloqning ichki qismida qang'ich tashqi suratlanishi hisoblanadi.

Otomikoz - bu bir yoki ba'zan ikkala quloqqa ta'sir qiladigan qo'ziqorin infektsiyasi. Bu asosan issiq yoki tropik joylarda yashovchi odamlarga ta'sir qiladi. Bundan tashqari, ko'pincha tez-tez suzadigan, diabet bilan yashaydigan yoki boshqa surunkali tibbiy va teri kasalliklari bo'lgan odamlarga ta'sir qiladi. Otomikozni davolashning bir nechta variantlari mavjud, ammo u surunkali holatga aylanishi mumkin. Quqlardan oqindi eng keng tarqalgan alomatlardan biri bo'lib, turli xil ranglarda bo'lishi mumkin. Siz oq, sariq, qora, kulrang yoki yashil suyuqlikni ko'rishingiz mumkin.

Ushbu holatning sabablari

Qo'ziqorin otomikozga olib keladi. Ushbu infektsiyani keltirib chiqaradigan 60 ga yaqin turli xil qo'ziqorin turlari mavjud. Umumiy qo'ziqorinlarga va kiradi. Ba'zida bakteriyalar zamburug'lar bilan birlashib, infektsiyani murakkablashtirishi mumkin. Otomikoz tropik va issiq hududlarda tez-tez uchraydi, chunki bu joylarda qo'ziqorinlar yaxshiroq o'sishi mumkin. Bu infektsiya yoz oylarida ham tez-tez uchraydi. Qo'ziqorinlar o'sishi uchun namlik va issiqlikka muhtoj.

Quoq kasalliklari – quoqning tug'ma nuqsonlari, shikastlanishi va kasalliklari. Tug'ma nuqsonlariga: tashqi eshituv yo'lining bitib ketishi (atreziyalar), quoq suprasining yaxshi rivojlanmaganligi (mikrotiya), ya'ni kemtik bo'lishi (xalqda chinoq deyiladi) yo butunlay bo'lmasligi (anotiya); o'rtal quoqda, asosan, nog'ora bo'shiligidagi suyak to'qimasining o'sib ketishi, eshituv suyakchalar bo'lmasligi yoki ularning o'zaro birikib ketishi; ichki quoqda korti organining yo'qligi yoki to'la rivojlanmaganligi va boshqalar kiradi. Tashqi quoq shikastlari, masalan, quoq suprasining lat yeyishi (aksari sport travmasi), uning teri osti yoki Tog'ay pardasiga qon quyilishi (gematoma) ko'p uchraydi. Kalla suyagi og'ir jarohatlanganda, odatda,

o'rta va ichki qulq shikastlanadi. Haddan ziyod kuchli ovoz yoki uzoq vaqt shovqin ta'sir etishi — akustik travma, shuningdek, yuqori darajadagi bosimning birdan pasayishi (barotrauma) oqibatida ichki qulq zararlanadi. Qulq sarig'i (qulq kiri, chirk ham deyiladi)ning ko'p ajralishi (hamda tashqi eshituv yo'liga tiqilib qolishi) tashqi qulqning keng tarqalgan (yallig'lanishsiz o'tadigan) kasalliklaridan. Qulq suprasi terisida ekzema, saramas, chipqon, zamburug'kasalliklari (otomikoz) ham kuzatilishi; o'rta qulq bilan ichki qulqnini birlashtirib turadigan oval darcha sohasidagi suyak to'qimasining o'sib ketishi natijasida eshitish xususiyati tobora pasayib borishi mumkin. Ichki qulqning yallig'lanishsiz kechadigan kasalliklari intoksikasiya, qon aylanishi, vegetativ nerv sistemasi va endokrin bezlar faoliyatining buzilishi oqibatida kelib chiqadi. Qulqning yallig'lanish bilan o'tadigan xastaliklari otit deb ataladi. Kasallikka o'z vaqtida davo qilib, bemor vrach buyurganlarini qat'iy bajarsa, u ko'pincha tuzalib ketadi; aksincha, vrach ko'rsatmalariga amal qilinmasa yoki har kim o'z bilgicha davolansa, yallig'lanish surunkali tus olishi, shuningdek, meningit, sepsis, miya to'qimasi abssessi kabi og'ir asoratlarga olib kelishi mumkin.

Otomikozning davolashida birinchi navbatda, ko'p o'rganizmlarga qarshi kuchli dori, antimikotiklar (fungitsidlar) qo'llaniladi. Bu dori preparatlar qulq ichidagi funguslar bilan kurashishga yordam beradi va infeksiyani mukammal ravishda ortga soladi. Qulqni tozalash ham amalga oshirilishi mumkin, bu funguslar va ularning o'g'irlig'ini yo'lga qo'yadi. Bundan tashqari, past arginin va yuqori suvli maddalarni qabul qilish otomikoz kasalligini davolashda muhim ahamiyatga ega. Otomikozning muayenesi va davolashida otolaringologning roli juda muhimdir. Otolaringolog, kasallikning holatini tekshirish va qulqning ichki qismidagi holatni tahlil qilish uchun kerakli diagnostik usullarni amalga oshiradi. U davolash jarayonini boshqarish va dori rejasini belgilashda ham yordam beradi.

REFERENCES:

- Солдатов И.Б. Лекции по оториноларингологии. М. Медгиз, 1990.
- Mo'minov A.I. qulq tomoq va burun kasalliklari. Tashkent. 1994.
- Благовещенская Н.С. Клиническая отоневрология. М. Медицина 1988.
- Солдатова И.Б. Руководство по оториноларингологии.- М.: Медицина,1997.
- Базаров В.Г., Бабяк В.И. Клиническая вестибулология. Санг-Петербург 1996г.
- Баёашихашеёу А., М1г7агаб1оу М. ВобIаг о1:огто1агт§о1о§1я81. Товъке1 1Ьп-8то. 1999.
- Бабяк В.И., Накатис Я.А. Клиническая оториноларингология. - СПб.: Гиппократ, 2005. - 800 с.
- Извин А. И. Клинические лекции по оториноларингологии: учеб. пособие для студентов мед. вузов / А. И. Извин; М-во образования Рос. Федерации, Гос. образоват. учреждение высш. проф. образования Тюм. гос. мед. акад. М-ва здравоохранения РФ. - Тюмень : Академия, 2004.- 239 с.
- Козорев Е.С. ЛОР заболевания 2005г.